

Motivació i aprenentatge a psicologia

05/2010 - Psicologia.

El nivell de motivació dels estudiants universitaris i el seu model d'aprenentatge estan íntimament relacionats, segons es desprèn de l'estudi realitzat per un grup de psicòlegs de la UAB. Es van repartir uns qüestionaris entre estudiants universitaris de psicologia de la Universitat de Barcelona, per avaluar la seva percepció sobre l'aprenentatge i analitzar el seu nivell de motivació. Quan aquesta motivació era elevada i es devia a interessos personals, els alumnes mostraven un pensament constructivista, el que es tradueix en una actitud de superació davant dels reptes de futur. Aquest treball convida a reflexionar sobre la necessitat de motivar els estudiants i que aquests trobin inclinacions intrínseques per desenvolupar la seva carrera, ja que això generarà una actitud positiva d'aprenentatge al llarg de tota la vida.

Estudiants de psicologia durant les pràctiques de Fonaments de Psicobiologia a la Universitat de Barcelona, on es va realitzar aquest estudi. Es va analitzar el nivell de motivació dels alumnes i les seves estratègies metacognitives. Imatge: Marta Bodoy i Sandra Garriga.

Aquest article sorgeix de la tesi doctoral de Martínez-Fernández (2004) en la qual es van analitzar les concepcions d'aprenentatge (què s'entén per aprendre) i la seva relació amb les estratègies metacognitives en estudiants universitaris de psicologia. Les estratègies metacognitives fan referència al que pensem sobre el nostre propi pensament i el que fem (o no) per aprendre. Aquest treball, amb la col·laboració de Rabanaque, incorpora a l'anàlisi previ els nivells de motivació i l'orientació motivacional dels estudiants (les raons per estudiar a la universitat i fer la carrera de psicologia).

L'estudi es va realitzar amb 258 estudiants de psicologia, de diferents nivells de la carrera (inici, intermedi i final) que van respondre a un qüestionari de auto-avaluació que va permetre identificar les seves creences sobre l'aprenentatge: com a memòria i repetició, com un pensament més elaborat o com un procés de canvi i creixement personal (constructivistes). A més, els estudiants van explicar les seves raons per estudiar a la universitat la carrera de psicologia i el seu nivell de motivació. Els resultats indiquen que els estudiants de final de la carrera són més constructivistes (com cal esperar), encara que no tots ells, mentre que els de primer curs es defineixen com a més repetitius o memorístics. No obstant això, en relació amb la motivació s'observen alts nivells d'interès per la carrera amb una orientació intrínseca (ho faig perquè m'agrada) i baixos nivells de motivació amb una orientació extrínseca (ho faig pels meus pares, pel futur laboral). Però aquestes relacions s'observen en tots els nivells. És a dir, no hi ha diferències en com es veuen els estudiants així mateixos des del punt de vista de la motivació. Cal destacar que els estudiants de final de carrera estan una mica més motivats des d'un punt de vista intrínsec que els altres.

Finalment, i en relació amb les concepcions d'aprenentatge, s'observa que els estudiants amb una alta motivació i intrínsecament orientats són els més constructivistes. Tanmateix, aquesta relació s'aprecia al llarg de tota la carrera sense que s'apreciïn diferències rellevants en els estudiants del final de la carrera. En aquest sentit, aquestes dades són destacables, ja que pel que sembla els estudiants es fan constructivistes i creiem que així actuen com més motivats i intrínsecament orientats hi són, però això no s'aprecia que canviï en relació amb el nivell d'estudi (sembla que la universitat no ajuda a millorar en aquest sentit). En conseqüència, la universitat, l'ensenyament, els planificadors de la formació haurien de fer esforços per incrementar els nivells de motivació i l'orientació intrínseca en els estudiants universitaris que participen del seu pla de formació.

El que sabem és que els professionals que s'incorporen al mercat laboral amb una visió constructivista de l'aprenentatge, i alts nivells de motivació intrínseca, són els que afrontaran els reptes de futur, de canvi i d'aprenentatge al llarg de tota la vida (life long learning) d'una manera més òptima i socialment més rellevant que aquells estudiants que finalitzen els seus estudis universitaris amb concepcions més memorístiques, baixos nivells de motivació i una orientació extrínseca.

J. Reinaldo Martínez-Fernández

Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació

"Conception of learning and motivation of Spanish psychology undergraduates in different academic levels". Rabanaque, S. & Martínez-Fernández, J. R. (2009). *European Journal of Psychology of Education*, 24 (4), 513-528.